

FYLKESMANNEN I NORD-TRØNDELAG
Landbruksavdelingen

Deres ref.: 2000501215-
/BHJ

Vår dato: 29.09.2005

Saksbehandler: Jan Olsen

Vår ref.: 2005/4306

Arkivnr: 530

Landbruks- og matdepartementet
Postboks 8007
0030 Oslo

Landbruks- og matdep.	
Saksnr: 05/1215	Doknr: 62
Mottatt: 03 OKT 2005 ASR/ASRL	
Saksbehandler: IEK	Arkiv: 482
Kode:	Avskrift:

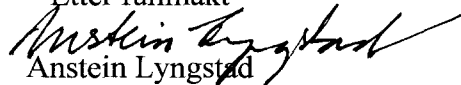
Sak 31/05 - Uttalelse til forskrift om bærekraftig skogbruk

Fylkeslandbruksstyret behandlet utkast til ny forskrift om bærekraftig skogbruk i møte 28.09.05, sak 31/05 og fattet følgende vedtak:

"Fylkeslandbruksstyret viser til fylkesmannens vurderinger og sier seg i hovedsak enig i disse."

Vi viser til vedlagte utskrift av møtebok i sak 31/05.

Etter fullmakt

Anstein Lyngstad
Fylkesjordsjef

Alf Einar Fornes

Saksbehandlers telefon: 74 16 81 89

MØTEBOK

FYLKESLANDBRUKSSTYRET I N--TRØNDELAG i Nord-Trøndelag.

Møtedato: 28/09/2005

Sakslistenr: 31

Saksnummer: 170005 10003 SKO

Saksnr. arkiv:

Tidligere behandling:

Eiendom:

Kommune	Gnr	Bnr	Fnr	Snr	ID	Andel	Eiendomsnavn
NORD-TRØNDELAG							

PARTER

Eier:

Parseller:

Eiendommens bygningsmasse:

Faktiske opplysninger:

Hjelpesaker:

Saksutredning:

FYLKESLANDBRUKSSTYRETS BEHANDLING I MØTE 28.09.05:**HØRING – FORSKRIFT OM BEREKRAFTIG SKOGBRUK**

Saksbehandler: Kjersti Kinderås

Trykte vedlegg:

1. Brev av 06.07.05 og 15.07.05 fra Landbruks- og matdepartementet angående "Høringsutkast – Forskrift om berekraftig skogbruk" med høringsutkast, høringsbrev og forslag til forskrift.
2. Sak 10/04, Fylkeslandbruksstyret i Nord-Trøndelag – Høring av forslag om ny lov om skogbruk

Saksframlegg:

Utkast til ny "forskrift om berekraftig skogbruk" er sendt på høring. Forskriften inneholder bestemmelser både om miljøhensyn, om tilfredsstillende foryngelse, samt tiltak mot skade på skogen. Departementet ber spesielt om høringsinstansene sitt syn på behovet for ei forskrift som gir nærmere definisjon av faguttrykk som brukes. Høringsfristen er 4. oktober 2005.

Bakgrunn

I St.meld. nr. 17 (1998-99) Verdiskaping og miljø - muligheter i skogsektoren (Skogmeldinga), foreslo regjeringen at det skulle utarbeides en ny lov om skogbruk til erstatning for gjeldende skogbrukslov. Arbeidet skulle ha som mål at den nye loven skulle inneholde klare bestemmelser om et bærekraftig skogbruk og om langsiktig ressursforvaltning. Det var ønske om at skogeieren sitt ansvar for å forvalte egne skogressurser og å ta miljøhensyn skulle stå sentralt i en ny lov. Under behandlingen av Skogmeldinga understreket Næringskomiteen at loven burde være en næringslov som bygger på prinsippet om frihet under ansvar, og at loven burde gi klare rammer for de miljøhensyn skogbruket må ta, og som er en viktig del av skogeieren sitt forvalteransvar. I samsvar med denne meldingen og Stortinget sin behandling av den, la Regjeringa høsten 2004 frem forslag om ny skogbrukslov, Ot. prp. nr. 28 (2004-2005). Ny skogbrukslov er nå vedtatt, og vil tre i kraft fra 01.01.2006.

I forbindelse med at forslaget til ny skogbrukslov ble sendt på høring 04.12.03, ble også høringsinstansene bedt om å komme med forslag til ny forskrift om miljøhensyn og foryngelse. Saken ble behandlet som sak 10/04 i Fylkeslandbruksstyret i Nord-Trøndelag, der det ble gitt innspill til arbeid med ny forskrift, jf. vedlegg.

I det framlagte forslaget til forskrift er det samlet regler om miljøhensyn, om foryngelse og om tiltak mot skade på skog. Videre har forskriften en innledende del om formål og

virkeområde. I det siste kapitlet er felles bestemmelsene samlet. Under gis en oversikt over innholdet og vurdering av de tre hovedområdene og samlebestemmelsene.

Miljøhensyn

Miljøhensynene har tidligere ikke vært samlet i en forskrift. I 1999 da Skogmeldingen ble behandlet ønsket ikke Stortinget å ha miljøforskrift. Et flertall var positive i 2005 ved behandlingen av ny skogbrukslov.

Den nye skogbruksloven har bestemmelser om at skogeier skal ha oversikt over miljøverdiene i egen skog og skal ta de nødvendige hensyn ved gjennomføring av tiltak. Disse bestemmelsene konkretiseres i forskriftens kapittel om miljøhensyn. Skogeier skal kunne gjøre rede for de miljøhensyn som er lagt til grunn ved planlagte eller utførte tiltak i skogen. Hogst kan bare skje i områder som har miljøregistreringer, hvis ikke skal Levende Skogs føre-var-tiltak legges til grunn. Videre skal miljøverdier som er valgt ut gjennom sertifisering etter Levende Skog tas vare på. Noen hensyn er nevnt særskilt, bl.a. bestemmelser knyttet til hogst, grøfting av myr og sumpskog, skogreising, og bruk av utenlandske treslag. Slik utkastet nå foreligger er det departementet sin vurdering at forskriften kan fungere som et sikringsnett uten å medføre mer byråkrati og svekke skogeierens motivasjon for å drive arbeidet videre med frivillige miljøhensyn.

Foryngelse etter hogst

Både i skogbruksloven og i forskriftens bestemmelser vektlegges sammenhengen mellom hogstform og metode for forynging. Foryngelsesplikten blir klart tidsfestet noe som ikke var tilfellet tidligere. Nødvendige tiltak for å sikre tilfredsstillende forynging skal være gjennomført 3 år etter hogsten. Kommunen kan utvide fristen til 5 år når det ut fra klimatiske og lokale forhold er nødvendig. I utkastet til bestemmelser om tilfredsstillende foryngelse har departementet lagt vekt på å vise både de anbefalte plantetallene for de ulike bonitetsklassene og den absolutt nedre grense som kan utløse tiltak overfor skogeieren.

Tallene i tabellen omfatter etablert foryngelse. I gjeldende oversikter og retningslinjer er det vanlig å bruke utsatte planter der det tas rom for en avgang, og eventuelt tilgang av planter. Forskriften gir hjemmel for at kommunen kan pålegge skogeieren tiltak for å få til tilfredsstillende foryngelse.

Tiltak mot skader på skog

Bestemmelsene i dette kapitlet er i hovedsak i samsvar med gjeldende regler. Skogeieren har ansvar for at tiltak i skogen ikke fører til insektskader eller andre skader på skog. Mens kommunene har ansvar for å overvåke skogen når det gjelder fare for ulike skogskader. Det er gitt nærmere regler om forebyggende tiltak bl.a. om: Tid for tynning og hogst i billeområder, behandling av virke i billeområder, regler om uttransport av virke og oppryddingshogster. Kommunen gis myndighet til å kunne pålegge skogeier og eier av tømmer å gjennomføre ulike tiltak for å hindre omfattende skogskader. Fylkesmannen har en koordinerende rolle, og kan gi nærmere regler.

Avsluttende bestemmelser

Bestemmelsene i dette kapitlet omhandler kommunens plikt til å føre tilsyn og kontroll, kommunens adgang til å gi dispensasjon, straff og tvangsmulkt. Fylkesmannen er klageinstans.

Landbruksdirektørens vurderinger:

Generelt mener Fylkesmannen det vil gi en bedre løsning om de tre temaene som omfattes av forskriften blir behandlet i egne forskrifter, fordi det legges opp til ulik håndtering av saker for de ulike områdene. Departementet påpeker i oversendelsesbrevet at forskriften ikke skal medføre mer byråkrati i arbeidet med miljøhensyn. Forskriften skal fungere som et sikringsnett. Når det gjelder bestemmelsene knyttet til foryngelsesplikten legges det imidlertid opp til en skjerpet kontroll. Ved foryngelse etter hogst blir det således behov for andre rutiner og regler enn for miljøhensyn. Dette gjør det vanskelig å samle bestemmelsene i en forskrift.

Fylkesmannen mener det kan være behov for å definere enkelte uttrykk, jmf. merknadene til sumpskog i vurderingene under.

Fylkesmannen vil samtidig påpeke at det viktig og nødvendig at kommunene har god kompetanse til å følge opp forskriftens bestemmelser.

Miljøhensyn

Fylkesmannen noterer seg at næringens miljøansvar nå blir konkretisert gjennom forskrift som et offentlig rammeverk. Fylkesmannen mener at forskriftens kriterier og miljøkrav bør bygge på selvstendige faglige vurderinger og ikke knyttes til standarder som er framforhandlet av ulike parter gjennom Levende Skog prosessen. Det er viktig å opprettholde den frivillige motivasjon som er vist gjennom Levende Skog, ikke minst bevare og videreutvikle den kompetanse og de nettverksstrukturer mellom ulike aktører som er bygd opp gjennom denne prosessen. I framtida kan en imidlertid risikere at det oppstår uenigheter som ikke kan løses. Myndighetene må derfor ha en oppfatning om hva som er riktig nivå uten å knytte det til standardene. Forskriften synes å gå lenger enn praktiseringen av kravene for enkelte av standardene.

Hovedprinsippet i § 2-1 om at skogeier skal ta nødvendig hensyn til biologisk mangfold, friluftsliv, landskap og kulturverdier i gjennomføring av skogbrukstiltak er bra, Fylkesmannen støtter dette prinsippet. Det er viktig fremover at man fortsatt jobber videre med å frembringe kunnskap om viktige livsmiljøer som omfattes av forskriften. På store arealer gjenstår fortsatt kartleggingsarbeid. Det er også viktig å gjøre denne informasjonen bedre offentlig tilgjengelig.

I § 2-3 blir kravene til miljøhensyn ved skogbrukstiltak konkretisert for en del områder. Fylkesmannen har følgende merknader til noen av punktene:

- Oppretting av kjøreskader.

I forskriften settes det følgende krav: *"Kjøreskadar etter skogbrukstiltak må utbedras snarast råd etter avslutta drift, slik at det ikkje oppstår unødig hindring for ferdsel i vanlege brukte stigar, løyper og andre ferdselsårer, eller oppstår nye bekkeløp."*

Levende Skog sine standarder sier følgende: *"... Hjulspor som forårsaker vannavrenning og erosjon, kjøreskader i mye brukte stier og løyper, og andre vesentlige skader, skal utbedres så snart fuktighetsforholdene gjør dette praktisk mulig etter avsluttet bruk av utdriftstraseen."*

Forskjellen mellom forskriften og Levende Skogs standarder ligger i uttrykket *snarast råd* i forhold til *skal utbedres så snart fuktighetsforholdene gjør dette praktisk mulig*.

Forskriften kan her tenkes brukt strengere enn det LS oppfattes til å være. Sporskader som

forårsakes om høsten utbedres gjerne i mai, juni og juli påfølgende år pga fuktighet. Noen sporskader blir "utsatt" grunnet ny drift i området, eller tas sammen med etterfølgende markberedning. Det er viktig at stygt og pent legges til side og at det legges hovedvekt på for eksempel at bekkeløp ikke tar nye retninger og at sporskader som forårsaker erosjon utbedres på stedet ved bruk av lastetraktorens klo eller lignende. **Forskriften må endres i tråd med Levende Skog standarden.**

- Hogster tilpassa landskapet.

I forskriften settes det følgende krav:

".. Der forholda biologisk, økonomisk og teknisk ligger til rette for det skal det brukast lukka hogster."

Levende skog sine standarder sier følgende: *"Avvirkningsmulighetene skal utnyttes innenfor de rammer hensynet til økonomi, biologisk mangfold og andre miljøverdier setter. Valg av hogstform og gjennomføringen av hogsten skal tilpasses forholdene på stedet, slik at områdets miljøkvaliteter bevares og forholdene legges til rette for en tilfredsstillende foryngelse med treslag tilpasset voksestedet.*

Der forholdene økonomisk og biologisk ligger til rette for det, skal det brukes lukkede hogster ved foryngelse av gran. Forutsetningen for bruk av lukkede hogstformer i grandominert skog er at en kan oppnå god stabilitet hos gjenstående trær, og at hogstformen gir grunnlag for en tilfredsstillende foryngelse slik forholdene er på voksestedet. Småflatehogst kan brukes når dette gir tilfredsstillende muligheter for naturlig foryngelse. Når forholdene ikke er tilstede for naturlig foryngelse, benyttes flatehogst og planting eller såing."

Forskriften legger sterke føringer på bruk av lukkede hogster slik ordlyden kan tolkes og oppfattes og vil være strengere enn Levende Skog. Fylkesmannen vurderer ordlyden til å være for lite differensiert for våre forhold. Erfaring, skjønn, lokale forhold i forhold til vind og stabilitet og mulighetene for naturlig foryngelse er avgjørende. **Fylkesmannen mener det er nødvendig å differensiere mer enn det forskriften legger opp til, jmf. standarden i Levende Skog.**

- Forbud mot nygrøfting av myr og sumpskog med tanke på skogproduksjon.

I forskriften settes det følgende krav: *"Nygrøfting av myr og sumpskog med sikte på skogproduksjon er forbode."*

Fuktige skogtyper og myrer danner flere ulike naturtyper med rikt biologisk mangfold, herunder naturtyper som er truet. Således er forskriftens formulering å forstå som en ivaretagelse av disse naturtypene. En videre tolkning av betegnelsen ville være vanskelig i vår region. Trøndelag har store skogarealer med forsumping hvor det er nødvendig med avskjæringsgrøfter for å sikre ny foryngelse.

Andelen sumpskog kommer ikke fram i NIJOS sine oversikter, men arealene med gammel skog finnes i dag i stor grad på lavere boniteter og gjerne i høgereliggende områder. Dette betyr at andelen med forsumpa skog i Trøndelag er høy og vi har derfor store utfordringer i å sikre det produktive arealet mot forsumping.

Et forbud mot nygrøfting av myr har også betydning i vår region. I Trøndelag er det produktive skogarealet på 10,2 mill. daa og areal med myr under barskoggrensa er på 4,3

mill. daa. Sammenlignet med andre fylker er andelen høg. Fordelingen på produktiv skog og myr til sammenligning er i Østfold/Akershus/Oslo/Hedmark henholdsvis 19,1 mill. daa og 2,7 daa og Oppland/Buskerud/Vestfold 14,2 mill. daa og 2,9 daa (Kilde NIJOS, Skog 2000).

Levende skog sine standarder sier følgende om grøfting av myr og sumpskog:

"Nygrøfting av myr og sumpskog skal normalt ikke skje. Unntaksvis kan nygrøfting foregå når det etter en nærmere registrering er dokumentert at tiltaket ikke berører myrer og sumpskog som er rike, sjeldne, har stor betydning for biologisk mangfold, stor landskapsmessig verdi eller betydning for friluftslivet. Grøfterensk og suppleringsgrøfting kan skje så sant det ikke er behov for restaurering av nøkkelbiotoper på denne marktypen på eiendommen."

Fylkesmannen mener at det kan tas utgangspunkt i denne formuleringen og **ber om at formuleringen i § 2-3 om grøfting endres i tråd med Levende Skog sine standarder.** For å unngå ulike tolkninger må innholdet i begrepene sumpskog og myr klargjøres.

- Skogreisning eller skifte av treslag og bruk av utenlandske treslag.

Begrepet "skifte av treslag" kan oppfattes forskjellig og uttrykkets innhold må derfor klargjøres.

Forskriften oppfattes å være strengere for disse områdene enn det Levende Skog legger opp til. Fylkesmannen mener likevel det er tilfredsstillende at kommunen skal avgjøre skogreisning eller skifte av treslag på arealer over 100 dekar. De fleste kommuner har godkjente tiltaks-/skogreisningsplaner hvor dette er tema. Skogreisning på åpne arealer som innehar truede naturtyper bør ikke skje. Treslagsskifte bør ikke foregå på arealer med spesielle miljøverdier. Forskriften må endres i tråd med dette.

Bruk av utenlandske treslag skjer i et visst omfang i kyststrøkene i fylket og vil fortsatt være viktig for å kunne drive et skogbruk med tilfredsstillende verdiskaping på disse arealene. Innføring av utenlandske treslag må imidlertid behandles strengt.

Fylkesmannen mener det bør utarbeides nasjonale bestemmelser på prinsipielt grunnlag for bruk av utenlandske treslag jmf. proveniensbestemmelsene og hvor det gis fullmakt til Fylkesmannen for regionale/ lokale tilpasninger.

Fylkesmannen har for de øvrige punktene ingen kommentarer.

Utfordringene for ivaretagelse av miljøhensyn vil være ulike etter hvor du er i landet.

Fylkesmannen ser det som hensiktsmessig å kunne ha mulighet for å gjøre geografiske tilpasninger for å sikre miljøhensynene (kjøreskader, grøfting, kantsoner, tilpasset hogst osv.) Det bør derfor legges til en formulering i § 2-3 hvor det gis en slik mulighet.

Foryngelse etter hogst

Fylkesmannen mener det er riktig at foryngelseskravet skjerpes, i forhold til eksisterende bestemmelser. Store arealer er registrert med ikke tilfredsstillende foryngelse, og det er derfor viktig med klare og enkle bestemmelser om dette som kommunene kan følge opp i praksis.

Fylkesmannen mener imidlertid at bestemmelsene som omhandler foryngelse ikke vil tilfredsstillende formålet med forskriften om et bærekraftig skogbruk. De tall som er angitt i tabellen er ikke tilstrekkelig for å sikre etablering av ny skog med produksjon av

Fylkesmannens forslag til uttalelse:

"Fylkeslandbruksstyret viser til fylkesmannens vurderinger og sier seg i hovedsak enig i disse."

FORSLAG TIL VEDTAK
BLE ENIGTENNIG VEDTATT

ak

Kopi sendt til:

29.09.05

Sign. Kommune:.....

Fylkesmannen i Nord-Trøndelag
Sign. Fylke:.....LANDBRUKSAVDELINGEN